

§ 10

Yttrande över remissen ”Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända”

AMN 2015-0217-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart samt överlämna yttrandet till Kommunstyrelsen

Ärendet

Den 3 juni 2015 skickade Arbetsmarknadsdepartementet ut en promemoria på remiss med förslag om att en ny lag, Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, ska införas

som innebär att alla kommuner ska ta ansvar för mottagande av nyanlända. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2016. Några särskilda övergångsbestämmelser bedöms inte vara nödvändiga.

Målgruppen för den föreslagna lagen omfattar samma målgrupp som gäller för lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare med den skillnaden att någon begränsning till viss ålder inte görs. Nyanlända som har nedsatt prestationsförmåga och därför inte får del av etableringsinsatser förslås också omfattas.

Nyanlända under 18 år som saknar föräldrar eller annan ställföreträdare omfattas inte av den föreslagna lagen.

Lagförslaget innebär att en kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Vid fördelning av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och det sammantagna mottagandet av nyanlända.

Förvaltningen delar uppfattningen att flyktningmottagningen är ett gemensamt ansvar för landets alla kommuner och att nuvarande situation med långa tider i asylboenden även för nyanlända som beviljats uppehållstillstånd är olycklig ur många aspekter.

Förvaltningen pekar på att Riksrevisionen i en granskning av de statliga insatserna för mottagande och bosättning av nyanlända invandrare i kommunerna bedömt att det finns ett betydande utrymme att effektivisera nuvarande system. Regeringen har aviserat att boendeplanering inom asylmottagandet och

organisationen vid mottagandet av nyanlända ska ses över. Förvaltningen välkomnar en sådan översyn. Arbetsmarknadsförvaltningen ser bland annat ett behov av en översyn av längden för det statliga etableringsansvaret samt ansvarsfördelningen mellan olika aktörer. Vidare ser förvaltningen behov av översyn av statens ersättning till kommunerna för faktiska kostnader såväl i mottagandet av asylsökande som för mottagandet av nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd.

Förvaltningen hade helst sett att en översyn hade kunnat föregå ändringar i lagstiftningen. Då hade bland annat orsaker till det ojämnt fördelade och otillräckliga mottagandet kunnat belysas vilket hade gett bättre förutsättningar att skapa goda incitament för kommuner att öka sitt mottagande.

Mot bakgrund av det ökande flyktingmottagandet och de långa boendetiderna på asylboenden kan förvaltningen dock se behovet även av en kortsikt lösning för att öka kommunernas mottagande.

Förvaltningen understryker dock att anvisningar till kommuner, utöver antalet överenskomna, ska ske först när möjligheter till frivilliga lösningar är uttömda och att anvisningar måste göras utifrån ett helhetsperspektiv där stor hänsyn tas bland annat till antalet egenbosatta nyanlända i kommunen. Det är viktigt att se till att kvaliteten i mottagandet kan upprätthållas. Det är vidare viktigt att framförhållningen blir så bra som möjligt för att undvika intressekonflikter och att olika svaga grupper ställs mot varandra bland annat på grund av bostadsbristen.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 september 2015.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Ledamoten Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M) lämnade följande särskilda uttalande.

Stockholms stad möter precis som många andra kommuner runt om i landet allt fler människor som söker sig hit för att börja ett nytt liv, ett liv utan krig och otrygghet. Detta ställer stora krav på svenska kommuner vad gäller ett gott mottagande och inte minst bostäder och sysselsättning.

Fler svenska kommuner måste ta ett större ansvar för mottagandet. Utmaningen är gemensam för hela landet och det är inte rimligt att vissa kommuner idag tar ett stort ansvar samtidigt som andra kommuner avstår. I de avtal som skrivs mellan Migrationsverket och kommunerna gällande mottagande av nyanlända finns alltför stor flexibilitet för kommunerna att inte leva upp till sina löften. Vi vill därför att kommunerna ska vara bundna av de avtal om mottagande som kommunen valt att ingå.

De allra flesta kommuner har redan ett avtal med Migrationsverket om att ta emot flyktingar. Samtidigt är detta en utmaning som regeringen inte kan smita undan och lägga över ansvaret på kommunerna. Staten måste ta ett större ansvar för att underlätta kommunernas redan ansträngda situation i frågan. Ett led i detta skulle kunna vara att staten utökar sitt ansvar för etableringsersättningen som utgår till kommunen och att staten erbjuder mer stöd och resurser insatser som till exempel undervisning för nyanlända. Det gäller också att regeringen presenterar konkreta förslag på hur integrationen kan bli bättre, fler kan få sitt första jobb samt hur bostadsbyggandet kan öka för att möta de utmaningar vi ser.

Särskilt uttalande

Ledamoten Johan Fälldin (C) lämnade följande särskilda uttalande.

Det är av stor vikt att Sveriges kommuner tar sitt ansvar för mottagandet av nyanlända. Stockholm har här en viktig roll att fylla för att bidra till ett bra flyktingmottagande i Sverige. I sammanhanget bör dock påpekas att det finns en risk för att de ändringar i lagstiftningen som regeringen aviserat kan leda till brister i effektiviteten och kvaliteten i svenskt flyktingmottagande. Något som i sig också kan komma att påverka integrationen i negativ riktning. Att ansvarstagandet för mottagandet av nyanlända fördelas jämnare över landets kommuner är som ovan antytts mycket angeläget, men sannolikt skulle det bättre uppnås genom andra typer av reformer.

Ersättaryttrande

Ersättare Ofelia Namazova (KD) lämnade följande ersättaryttrande.

Stockholms stad möter precis som många andra kommuner runt om i landet allt fler människor som söker sig hit för att börja ett nytt liv, ett liv utan krig och otrygghet. Detta ställer stora krav på svenska kommuner vad gäller ett gott mottagande och inte minst bostäder och sysselsättning.

Fler svenska kommuner måste ta ett större ansvar för mottagandet. Utmaningen är gemensam för hela landet och det är inte rimligt att vissa kommuner idag tar ett stort ansvar samtidigt som andra kommuner avstår. I de avtal som skrivs mellan Migrationsverket och kommunerna gällande mottagande av nyanlända finns alltför stor flexibilitet för kommunerna att inte leva upp till sina löften. Vi vill därför att kommunerna ska vara bundna av de avtal om mottagande som kommunen valt att ingå.

De allra flesta kommuner har redan ett avtal med Migrationsverket om att ta emot flyktingar. Samtidigt är detta en utmaning som regeringen inte kan smita undan och lägga över ansvaret på kommunerna. Staten måste ta ett större ansvar för att underlätta kommunernas redan ansträngda situation i frågan. Ett led i detta skulle kunna vara att staten utökar sitt ansvar för etableringsersättningen som utgår till kommunen och att staten erbjuder mer stöd och resurser insatser som till exempel undervisning för nyanlända. Det gäller också att regeringen presenterar konkreta förslag på hur integrationen kan bli bättre, fler kan få sitt första jobb samt hur bostadsbyggandet kan öka för att möta de utmaningar vi ser.

§ 11

Yttrande över remissen ” Högre utbildning under 20 år SOU 2015:70”

AMN 2015-0229-01.06

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Ärendet

År 1993 genomfördes en av de större reformerna i svensk högskola. Utredningen har haft i uppdrag att beskriva den svenska högskolans utbildningsutbud de senaste tjugo åren för att därefter bedöma om detta utbud varit väl avvägt.

Utredningen bedömer att utbildningsutbudet i huvudsak är väl balanserat och att dimensioneringssystemet i huvudsak fungerar väl. Arbetsmarknadens behov är tillgodosett med undantag av vård- och lärarutbildning.

Utredningen föreslår att lärosätena ska skapa arenor för regelbunden och systematisk samverkan med arbetslivets representanter och andra lärosäten om dimensionering av högskolans utbildning. Utredningen föreslår också att regeringen samlar högskolans och arbetslivets representanter för att skapa gemensamma upplösningar av de hinder som identifierats beträffande vårdutbildningar och lärarutbildningar.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att utredningen ger en bra bild över den högre utbildningen och hur den har utvecklats under de senaste 20 åren.

Förvaltningen delar utredningens förslag och bedömer att förbättrade samverkansformer i högre grad kan bidra till att fler studeranden väljer att utbilda sig inom bristyrken och då särskilt inom vård- och läraryrkena.

Förvaltningen saknar emellertid en diskussion om högskolans roll i att samhället ska ta tillvara kompetensen hos akademiker och erbjuda komplettering och vidareutbildning till personer med utländsk examen men även personer med svensk examen som vill omskola sig till exempelvis lärare

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 september 2015.